

Az Értékpapírtörvény értelmében a bróker-cégek jelentési kötelezettséggel tartoznak a tőzsdén kívüli piacon (OTC) megkötött üzleteikről. Ez a törvény a jelenlegi adatok alapján 71 ÁÉTF által engedélyezett brókerceget érint, melyek közül 51 cég tagja a Budapesti Értéktőzsdének. A tőzsdén kívüli értékpapír-üzletekre vonatkozó pontos és rendszerezett információk iránti igény már több éve felmerült.

Régi törekvés megvalósításához érkezett el a Budapesti Értéktőzsde a szabályzat bevezetésével. A jelentések begyűjtéséhez és feldolgozásához 1994 novemberében ügyviteli utasítást adott ki a Tőzsde, amelyben az adatfeldolgozás technikai és tartalmi részleteit határozta meg. Az érintett brókercégek felhatalmazott képviselői

gyorsabb forgású papírokra heti, míg a ritkábban kereskedett értékpapírokra havi jelentési kötelezettség vonatkozik. Kötvények esetében minden papír a heti jelentési kategóriába tartozik. Az értékpapírok listájának aktualizálását úgy oldották meg, hogy a minden hónap 20-ig forgalomba hozott értékpapírokra a következő hónap 1-jétől kell jelentést készíteni.

A heti jelentéseknek tartalmazniuk kell az azonnali kötések, miután a teljesítés két héten belül megtörtént. Az opciós és határidős üzletek jelentése havonta szükséges csak. Az adatszolgáltatás keretében az adatszolgáltató papíronkénti bontásban köteles feltüntetni a heti átlagárát, a minimum- és maximumárát, valamint a kereskedés volumenét. A vidéki hálózattal rendelkező cégek összesített hálózati adatokat hoznak a Tőzsdére, az egyes fiókok nem keresik fel egyenként a Budapesti Értéktőzsdé megbízott munkatársait.

A Tőzsde természetesen titkosan kezeli az összes beérkezett egyedi jelentést. Ezen túlmenően arra is lehetőség nyílik, hogy a brókercégek úgynevezett zárt letétet adjanak át, ha nem kívánják felfedni kilétüket. A Budapesti Értéktőzsde papíronkénti bontásban dolgozza fel az adatokat, piaci átlagárát, minimum- és maximumárát, valamint volument számolva az adott hét jelentéseiből.

Tőzsdén kívül

ben az adatszolgáltató papíronkénti bontásban köteles feltüntetni a heti átlagárát, a minimum- és maximumárát, valamint a kereskedés volumenét. A vidéki hálózattal rendelkező cégek összesített hálózati adatokat hoznak a Tőzsdére, az egyes fiókok nem keresik fel egyenként a Budapesti Értéktőzsdé megbízott munkatársait.

A Tőzsde természetesen titkosan kezeli az összes beérkezett egyedi jelentést. Ezen túlmenően arra is lehetőség nyílik, hogy a brókercégek úgynevezett zárt letétet adjanak át, ha nem kívánják felfedni kilétüket. A Budapesti Értéktőzsde papíronkénti bontásban dolgozza fel az adatokat, piaci átlagárát, minimum- és maximumárát, valamint volument számolva az adott hét jelentéseiből.

Az értékpapírok, melyekből a Tőzsdén levő papírokkal együtt jelenleg mintegy 340 féle került megkülönböztetésre, két csoportba oszthatók: a

● Szeged gazdasági alpolgármestere:

„Pénzügyi fegyelem mindenekelőtt”

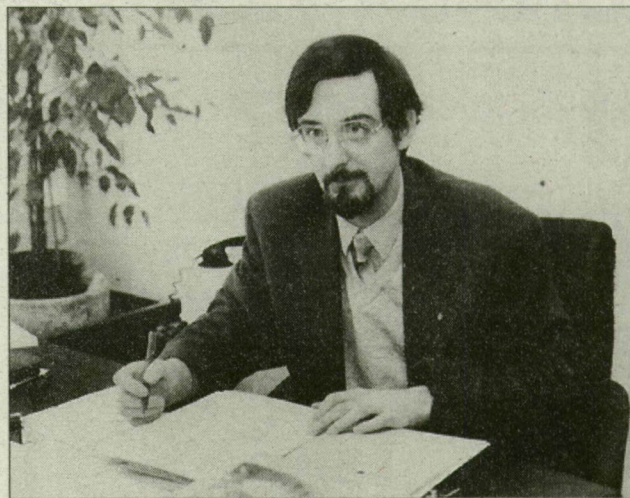
Básthy Gábor 18 évesen, 1976-ban lépett ki a Radnóti Miklós Gimnázium kapuján, s ugyanennyi esztendő múlva gazdasági alpolgármesterként lépett be a szegedi városházára. A gimnazistaként is realista (matematika-fizika tagozatos) fiatalember a politikában is az egyértelmű fogalmazás híve maradt. Nem csoda, ha híre mindig megelőzte, így volt ez már a négyéves önkormányzati képviselői, illetve városfejlesztési és -üzemeltetési bizottsági működése időszakában is, de különösen most, hogy a városi gazdasági és pénzügyek első embere lett. Végre valaki, aki ért is hozzá, mondják politikusok és választók, a város oldalán az előny.

● **Mindig nagy önbizalommal szólt a közgyűlés gazdasági vitáiban. Hol folytatta előtanulmányait?**

– A Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karán. Később, a diploma után az Energiagazdálkodási Intézet szegedi kirendeltségén dolgoztam tervezőmérnökként, az épület- és hőerőgépszet határterületein mozogtam. Mindig is érdekelték a nagy energetikai rendszerek, a gőzmozdonytól a rakétáig. Munkahelyem nem feledkezett meg a továbbképzésemről: '83-ban ipari vezetőképzőt végeztem, '86-ban a BME-n energetikai szakmérnöki oklevelet szereztem.

● **A szakmával hamarosan egyenrangúvá vált a politika is.**

– Az egyetemi KISZ-szervezetben középszintű vezető

Básthy Gábor: Fotóriporterként is dolgoztam. (Fotó: Révész Róbert)

voltam. De részt vettem a kari KISZ-bizottság – némelykor betiltott – lapjának szerkesztésében is, és dolgoztam – fotóriporterként – a műegyetemi pártbizottság hetilapjának, a Jövő Mérnökének is.

● **A bedolgozást mikor követte a belépés?**

– A diploma évében lettem az MSZMP tagja. De még itt is továbbtanultam, a Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetem politikai gazdaságtan-vezetési ismeretek tagozatán. Akkoriban azt mondtuk, aki képezni akarja magát ide jár, aki nem, az a munkásmozgalm-történetre. Megjegyzem, több – ma pártállását tekintve is – keresztény ember iratkozott be ez utóbbira.

● **Hamarosan beköszöntött azonban a reform és a fordulat két éve.**

– 1988-ban a városi pártbizottság tagja lettem, és szóvivője az ott kisebbségben lévő

reformer csoportnak. Később az MSZP egyik szegedi szervezője voltam, jelenleg is tagja a párt városi elnökségének.

● **Úgy tudjuk, ön a keménykezű, restriktív pénzügypolitika híve.**

– A pénzügyi fegyelemtől függ a város sorsa. Egyetérttem a Békési-féle költségvetési politikával. Az államháztartási reformhoz kell igazítani a városi gazdálkodást. Vonatkozik ez elsősorban az intézményekre, amelyek a költségvetési kiadások kétharmadát viszik el. A működési bevételek pedig 300 millió forinttal maradnak alatta a működési kiadásoknak. A hiányt vagyonszerzésből, keményebben fogalmazva a városi vagyonszerzésből lehetne finanszírozni. Ezt nem engedhetjük meg.

● **A városi büdzsében beindították a fűnyírókat, tehát mindenképp vágnak egy keveset, vagy pedig generális**

költségvetési reformra kényszerülnek?

– Költségvetési reformnak két összetevője van, egy technológiai és egy politikai. Néhány szót az előbbiről. Lényege a közkiadások központosított kezelése és ellenőrzése. Megszűnnek az intézményi számlák és keretek. Hitelkeretek lesznek. A központi kincstári pénztintézet fizet a jóváhagyott kötelezettségvállalásokra. Ez több mint 200 milliárd forint forgóalap-hitel csökkenést jelent. Ezentúl nem az állam veszi fel a pénzt az MNB-től, s adja tovább az önkormányzatoknak, intézményeknek. És nem az állam viseli a tőketörlesztés és a kamatfizetés terheit. Mindez persze nem vonatkozik az önkormányzatok, intézmények saját bevételeire. A pénzügyi modell lényege: milyen viszonyrendszer kiépül az állam és az önkormányzatok között, ugyanolyan lesz helyben az egyes önkormányzatok és intézmények viszonya. Utóbbiak pénzügyi önállósága csorbul. A szigorúságra szükség van, '96 január elsején csatlakozni kívánunk az államháztartási reformhoz.

● **A reformnak milyen politikai vonatkozása van?**

– Szeged városa támogathatja például a néptáncszívet, de nem teszi meg ugyanezt annak egész éves adminisztrációjával. Világossá kell tenni, mit finanszíroz tartósan az állam, mit az önkormányzat, mit a civil szféra.

Ó. J.

● Taxizni rizikós?

Óvatosan és olcsóbban

Csendélet a droszton. Sok taxi egy sorban. (Fotó: Gyenes Kálmán)

Azt már a Szomszédok jó öreg Taki bácsija is megmondta, hogy miféle taxishiénák lennének az emberre Budapesten, mondjuk a ferihegyi repülőtérre. Nem kell azonban irigykedni a budapesti népekre, hiszen itt a Tisza-parton nekünk is megvannak a magunk taxishiénái. Éppen azért kereste fel szerkesztőségünket Bobkó Attila, a Csongrád megyei Taxiskamara elnöke, hogy segítsen tippeket adni, miként kerülhetjük el ezeket a „ragadozókat”.

A taxishiéna szót ma már nem kell túlzottan megmagya-

rázni. A Budapestről Szegedre érkező jámbor várospolgár például a szakadó esőben beül a Nagyállomás előtti taxi-kigyó első kocsijába, melyen történetesen egyetlen társaság matrikája sem virít. Tarjában megérkezve azután döbbenetesen fizet, hiszen az óra szerint többbe került Szegeden Alsóvárosról Felsővárosra furikzani, mint a fővárosból hazajönni. Bobkó Attila azonban tud cifrább eseteket is:

– Elképesztő összeget kért az egyik taxis utasától, miután az állomásról Röszkére vitte. Az utas kifogásolta a díjat,

majd rutinosan számlát kért. Nem sokra mentünk azonban ezzel, hiszen miután bemutatta nekünk a számlát, kiderült, hogy azon hamis a név, hamis a cím, hamis az adószám. Vagy egy másik eset, a Délmagyarországon is megírták amikor a vasútállomáson álló taxi mellett ott állt a szakadó esőben egy utas, nem tette le a bőröndjét, s várta, hogy kinyissa a kocsiját a sofőr. Ő azonban ehelyett letekerte az ablakot, kiszólt: „Nyisd ki az ajtót, sutty be a csomagot, aztán gyérünk!” Több hasonló esete is volt ennek a kollégá-

nak, s egyszerűen képtelenek vagyunk az ilyen alakokat kiszorítani a szakmából, vagy legalábbis a tisztességes személyszállításra rábírnunk. Bárki kiválthatja a vállalkozói engedélyt és ennek birtokában taxizhat. A nagy társaságok természetesen vigyáznak jó híreikre, s ha például nálunk, a Volán Taxinál néhány utas jogosan panaszkodik, a szerződését megszüntetjük és azonnal levetjük az illető kocsijáról a cég matricáját.

Talán mondanunk sem kell, hogy nem minden független taxis viselkedik hiéna módjára, azonban Bobkó Attila és a vele lévő Orcsik István taxis néhány jótanáccsal is szolgált. Ma már minden taxisnak kötelező a tarifáblázatot kiragasztani a jobb hátsó ajtó üvegére, így beszállás előtt mindenki meggyőződhet arról, hogy mennyire forog veszélyben a pénztárcája. Az utasok a drosztkon ma már bármelyik kocsiba beszállhatnak, az első autónak azonban kötelező elvinni az utast – akár 300 méterre is. A taxiban pedig érdemes bekapcsolatni az órát, nemcsak a szabályok miatt, hanem mert így elkerülhetők a fizetéskor a viták.

Egyöntetűen állítják egyébként, hogy a legbiztonságosabb módszer taxit telefonon hívni, még az utcán való leintésnél is jobb. A hívásnak nyoma marad, tehát a fuvar letagadhatatlan, az pedig csak hab a tortán, hogy az így kiállt kocsik olcsóbb tarifával közlekednek.

T. V.

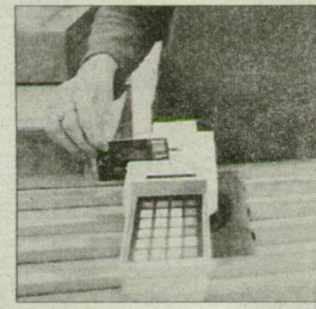
● Hitelkártyára fel!

Rajt a Korzó Trióban

A Kárász utcai Korzó Trióban a múlt hét közepe óta készpénz nélkül, kártyával fizethet az, aki halad a korrallal. Az OTP Bank Rt. Csongrád Megyei Igazgatóságának rábeszélésére Szegeden ez az üzlet „fizeti meg” a tanulópenzt, vagyis itt fogadják el első menetben az OTP, márciustól pedig más bankok kártyáit.

Az ügymenet lényege, hogy akinek az OTP-nél folyószámla van, az válthat kártyát is. Ezt a mágnescsúfos lapocskát azonban eddig csak a pénztárolójánál lehetett felhasználni. Vásárolni, mint ahogy azt minden fejlett civilizációban szokás, még csak kevés helyen lehet vele. A Korzó Triónál való alkalmazásában ráadásul az a pláne, hogy elektronikus kártyaelfogadó kiegészítő áll a pénztáros és a vásárló rendelkezésére. A vevő behelyezi a kártyáját a megfelelő helyre, beüti a titkos négy számjegyű kódot. Ennek következtében kapcsolat teremődik a központi számítógéppel, amely azonnymában jelzi, lopott-e a kártya, avagy „csak” pénzfedezet nincs mögötte, magyarul: azonosítja a tulajdonost. Amennyiben minden rendben, a gép leemeli a kívánt összeget, és ezzel megtörtént a vásárlás.

Beszéltünk dr. Csikos Györggyel, a Kárász Trió vezetőjével, többek között arról,

Fotó: Révész Róbert

hogy ő miért is ilyen rugalmas. Az üzletember elmondta, a kártyarendszer a jövő, s ha valahol el kell kezdeni a bevezetését, akkor az a Kárász utca. De azt is megjegyezte: egyelőre még nem tolonganak azok a vásárlók, akik kártyával szeretnének fizetni.

Kopasz László, az OTP Csongrád Megyei Igazgatóságának csoportvezetője pedig arról tájékoztató, hogy rengetegen szeretnének belépni a kártyatulajdonosok csapatába. Inkább az a gond, hogy a kereskedők kevésbé lelkesek, jobban szeretik a készpénzt. Ezért bír különös jelentőséggel, hogy a Korzó Trió példáját követve újabb 7 üzlettel készítenek elő megállapodást az OTP tulajdonában lévő kártyaelfogadó automaták bérléséről. Ezeket a masinákat ugyanis nem ingyen kapják az üzletek, hanem havi bérleti díjat kell értük fizetni...

F. K.